

FORSIDE:

GALLUP:

Bør der kun være to politiske
Partier i Danmark?

Læs Side

ER ET DANSK TO-PARTISYSTEM MULIGT?Gallup undersøger Befolkningens Indstilling til et samlet
Arbejderparti og et samlet borgerligt Parti.

Det er ikke alene blandt Socialdemokrater og Kommuniste, at Øn-
sket om at skabe en fælles Arbejderfront er et inderligt attraaet
Maal, men ogsaa blandt de borgerlige Partier har der høvet sig
betydningsfulde Røster for en Sammensvejsning af Venstre, Konser-
vative og Radikale til eet stort Parti, der kunde optræde med en
Vægt, som den nuværende Partideling savner, selv naar den er mest
enig. Man er idag uden Tvivl nærmere ved et saadant To-Partisy-
stem end nogensinde før. Det engelske Eksempel paa en tilsvarende
Partigruppering virker nærmest opmuntrende, og indenfor de bor-
gerlige Partier har det under Valgkampene ofte vist sig vanske-
ligt for de forskellige Kandidater, at finde noget virkeligt vig-
tigt at være uenige om. Den dybestgaaende politiske Spaltning
i Befolkningen vil antagelig i en overskuelig Fremtid blive paa
Spørgsmaal af økonomisk Art - det frie Erhvervsliv kontra Sociali-
sering - og overfor disse Problemer er To-Partisystemet allerede
i Funktion, om ikke af Navn saa af Gavn.

Dansk Gallup Institut har forsøgt at udfinde, om Befolkningen staar
længt fra en saadan Tanke, der bryder med alle politiske Traditio-
ner, ved at spørge et repræsentativt Udsnit af Befolkningen, om
det mener, det vil være gavnligt eller ikke gavnligt, om der efter-
haanden blot fandtes to store politiske Partier i Danmark - et
Arbejderparti bestaaende af Socialdemokrater og Kommuniste og
et borgerligt Parti, der omfatter Venstre, Konservative og Radikale.
Resultatet af Undersøgelsen er yderst interessant.

Størst Stemning for kun to Partier.

For Kvinderne var det et vanskeligt Spørgsmaal, som Halvdelen af dem ikke kunde svare paa, blandt Mændene derimod var Interessen levende, og kun 18 pCt. af dem havde ingen Mening om Sagen. I Landet som Helhed blev Resultatet en Overvægt til Ønsket om Samling i de to nævnte Partigrupper:

	39 pCt. anser Sammenslutningen for gavnlig,
fed	27 pCt. " " " ikke gavnlig,
	34 pCt. har ingen Mening.

Navnlig indenfor Arbejderstanden har Tanken paa en saadan Partideling fundet varm Tilslutning med 41 pCt. for og blot 24 pCt. imod. Indenfor Middelstand og blandt de saakaldte Bedrestillede (der kun repræsenterer en Tyvendedel af Befolkningen) er Begejstringen knapt saa hed, idet Modstanderne af Tanken er i Flertal - 32 pCt. for og 37 pCt. imod i Middelstanden, blandt de Bedrestillede 25 pCt. for og næsten dobbelt saa mange (47 pCt.) imod.

Gennemgaaende er Bybefolkningen Tilhængere af Sammenslutningen, mddens Landbefolkningen er imod, men der er dog kun nogle Procents Forskel paa Standpunkterne. Den lidt ældre Generation (over 35 Aar) gaar i betydelig højere Grad ind for Ideen end den yngre.

Hvad siger man indenfor Partierne?

Af det foregaaende synes det at fremgaa, at det navnlig er Arbejderstandens stærke Bevidsthed om dens egne uløste Problemer, der har vippet Vægtskaalen til Fordel for To-Partisystemet, medens de borgerlige nærmest afviser Tanken. Dette viser sig dog ikke helt at holde Stik, naar man analyserer de adspurgtes politiske Standpunkter, der er blevet konstateret i samme Undersøgelse. Her giver en skematisk Opstilling af Partiernes Standpunkter følgende Billede (i Procenter):

	<u>Gavnlig</u>	<u>Ikke gavnlig</u>	<u>Ved ikke</u>
Socialdemokrater	45	24	30
Radikale	30	47	23
Konservative	45	32	23
Venstre	38	28	34
Retsforbundet	12	50	38
Kommunister	66	19	15
Dansk Samling	26	51	23
De 19-24-aarige	29	26	45

Tallene viser tydeligt, hvor Meningernes Skillelinie skal drages. Kommunisterne har en overvældende Trang til at komme ud af deres Isolation og viser sig samtidig at være de mest politisk bevidste med kun 15 pCt. "ved ikke". Socialdemokraterne giver ogsaa Udtryk for en dybtgaaende Trang til Samling. Paa den borgerlige Side af Grøften, ender boade hos Konservative og Venstre et ikke saa stærkt, men alligevel klart udtalt Ønske om en Sammenslutning.

De mindre Partier - Radikale, Retsforbundet og Dansk Samling -
gaar derimod voldsomt imod enhver Ophævelse af deres politiske
Individualitet. Navnlig Retsforbundet stiller sig skarpt afvi-
sende, skønt der i det stillede Spørgsmaal kun var Tale om at
samle Venstre, Konservative og Radikale.

For og imod.

Alle de adspurgte har samtidig faaet Lejlighed til at begrunde
deres Standpunkt, og af de utallige Motiveringer f o r Sammen-
slutninger er der navnlig to, som udgør over Halvdelen af Svarene -
"det er skadeligt med for mange Partier", og "Samarbejdet vil
blive bedre". Andre mener, at smaa Partier ødelægger hinanden,
eller at Lovgivningsarbejdet fremmes ved kun to store Partier.
Det vil ogsaa gøre det nemmere at vælge og skaffe mere Klarhed
over det politiske Liv, Regeringerne vil blive stærkere o.s.v.

Modstanderne af Tanken synes navnlig, at to Partier er for faa,
og at det vil stække Meningsfriheden. En ikke ubetydelig Del
afviser Sammenslutninger som ugørlig, medens andre tror, at den
vil svække Demokratiet, og fra begge Sider er der en udtalt Frygt
for, at Modparten vil blive for stærk.

Selvom Undersøgelsen udelukkende beskæftiger sig med et teoretisk
Spørgsmaal og viser en stærk Forskel i Standpunktet overfor et
Problem, der ikke synes akut idag, saa frengaar det dog af Kends-
gerningerne, at en betydende Del af Vælgerbefolkningen er villig
til at beskæftige sig med en politisk Nyorientering, som vilde
have været utænkelig for faa Aar tilbage.

-W

World copyright
og Dansk Gallup Institut.